

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1552/2016
01.02.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Соње Павловић и Драгана Аћимовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Бајазит, поднетом против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду 18К.бр.3028/13 од 18.03.2016. године и Вишег суда у Београду Кж1.бр.671/16 од 22.09.2016. године, у седници већа одржаној дана 01.02.2017. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Бајазит, поднет против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду 18К.бр.3028/13 од 18.03.2016. године и Вишег суда у Београду Кж1.бр.671/16 од 22.09.2016. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног **ОДБАЦУЈЕ**.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду 18К.бр.3028/13 од 18.03.2016. године окривљени АА је оглашен кривим због извршења кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ и изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) месеца и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени за време од 1 (једне) године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

Истом пресудом окривљени је обавезан да плати суду на име паушала износ од 10.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док ће о трошковима кривичног поступка на име заступања приватне тужиле од стране адвоката суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1.бр.671/16 од 22.09.2016. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Бајазит и потврђена је пресуда Првог основног суда у Београду 18К.бр.3028/13 од 18.03.2016. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА - адвокат Иван Бајазит, због повреда закона из члана 16, члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 2), члана 439. тачка 2) и члана 511. ЗКП, те из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, а из образложења захтева произилази да се правноснажне пресуде побијају и због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд преиначи првостепену и другостепену одлуку тако што ће окривљеног АА ослободити од оптужбе или да укине обе одлуке и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 2. и 3. ЗКП).

Бранилац окривљеног у захтеву истиче да је ова кривичноправна ствар већ правноснажно пресуђена, јер јој је претходио дисциплински поступак против окривљеног АА у вези са истим догађајем, а који је спроведен од стране МУП-а РС Дирекција полиције - Жандармерија по свим правилима која важе за кривични поступак и окончан је ослобађајућом пресудом, дакле у конкретном случају су против окривљеног вођена два поступка за исте радње, односно за исто понашање окривљеног у истом временском периоду. Овим наводима браниоца окривљеног се по налажењу овога суда правноснажне пресуде побијају због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Наиме, у конкретном случају се не ради о правноснажно пресуђеној ствари, па стога вођење кривичног поступка након спроведеног дисциплинског

поступка против окривљеног АА, по налажењу овога суда, не представља повреду начела *ne bis in idem*.

Из списка предмета произилази да је против окривљеног АА вођен дисциплински поступак на основу Закона о полицији и Уредбе о дисциплинској одговорности у МУП-у и то због тешких повреда службене дужности из члана 157. став 1. тачка 7. („понашање супротно Кодексу полицијске етике, које штети угледу службе или нарушава односе међу запосленима“) и тачка 9. („непрописно, неправилно или ненаменско коришћење, губљење или оштећење техничке или друге опреме, односно средстава којима је запослени задужен или их користи у обављању службених задатака, услед намере или грубе непажње“) Закона о полицији („Службени гласник РС“ број 101/2005, 63/2009 и 92/11). У том дисциплинском поступку, решењем овлашћеног дисциплинског старешине Жандармерије МУП-а РС 03/12 број:116-133/13-14 од 04.07.2013. године је окривљени ослобођен дисциплинске одговорности за тешке повреде службене дужности из члана 157. став 1. тачка 7) и 9) Закона о полицији јер је утврђено да није учинио ове повреде, а наведено решење је постало правноснажно дана 17.07.2013. године.

Кривични поступак против окривљеног АА вођен је по приватној тужби приватне тужиле ББ поднете преко пуномоћника - адвоката Предрага Марића дана 12.04.2013. године (прецизирана поднеском од 19.11.2015. године) због кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, а пресудом Првог основног суда у Београду 18К.бр.3028/13 од 18.03.2016. године окривљени је за ово кривично дело оглашен кривим и изречена му је условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 3 (три) месеца и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени за време од 1 (једне) године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Првостепена пресуда је потврђена пресудом Вишег суда у Београду Кж1.бр.671/16 од 22.09.2016. године.

Имајући у виду напред наведено, у конкретном случају је неспорно да су против окривљеног АА, поводом истог животног догађаја, вођена два поступка и то дисциплински поступак који је започео закључком команданта Жандармерије МУП-а РС о покретању дисциплинског поступка 03/12 број:116-133/2013-8 од 19.04.2013. године и окончан је решењем овлашћеног дисциплинског старешине Жандармерије МУП-а РС 03/12 број:116-133/13-14 од 04.07.2013. године (правноснажно дана 17.07.2013. године) којим је окривљени ослобођен дисциплинске одговорности и кривични поступак, по приватној тужби приватне тужиле ББ од дана 12.04.2013. године, који је окончан правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду 18К.бр.3028/13 од 18.03.2016. године којом је окривљени оглашен кривим.

Одредбом члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП је прописано да битна повреда одредаба кривичног поступка постоји ако је наступила застарелост кривичног гоњења или је гоњење искључено услед амнестије или помиловања или је ствар

већ правноснажно пресуђена или постоје друге околности које трајно искључују кривично гоњење.

Устав Републике Србије у члану 34. став 4. гарантује правну сигурност у казненом праву одредбом да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, а којим забранама подлеже вођење поступка за неко друго кажњиво дело. Наведени принцип садржан је и у одредби члана 4. став 1. ЗКП којом је прописано да нико не може бити гоњен за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Одредбом члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописано је да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Одредбом члана 159. Закона о полицији („Службени гласник РС“ број 101/2005, 63/2009 и 92/2011) је прописано да се за тешке повреде службене дужности може изрећи једна од следећих дисциплинских мера: 1) новчана казна у износу од 20 до 40 одсто од месечне плате запосленог у времену од једног до три месеца; 2) распоређивање на друго радно место на којем се обављају послови за које је као услов прописана непосредно нижа стручна спрема у трајању од шест месеци до једне године; 3) условни престанак радног односа са роком проверавања до годину дана, кумулативно са мером из тачке 1) или 2) овог члана и 4) престанак радног односа.

Уважавајући судску праксу Европског суда за људска права, Уставни суд Републике Србије је поставио критеријуме на основу којих се врши оцена да ли вођење поступка против окривљеног због дела које произилази из истих чињеница представља повреду начела *ne bis in idem*, а ти критеријуми су: 1. да ли су оба поступка која су вођена против окривљеног вођена за дело које по својој природи представља кажњиво дело, односно да ли је запређена санкција у дисциплинском поступку по својој природи казненоправна; 2. да ли су дела због којих се окривљени казнено гони иста (*idem*) и 3. да ли је постојала двострукост поступка (*bis*). Дакле, тек по испуњењу сва три критеријума може се говорити о пресуђеној ствари.

Код испитивања првог услова неопходно је пре свега утврдити да ли се конкретан дисциплински поступак односи на тзв. „кривичну оптужбу“, односно да ли је дисциплинска осуда по својој природи била „кривична“. Наведено се утврђује применом три критеријума која су општепозната као „мерила Енгел“ и која су постављена у утврђеној судској пракси Европског суда за људска права

(одлука Енгел и други против Холандије од 08.06.1976. године), а то су: 1) правна квалификација дела према домаћем законодавству, 2) природа дела која подразумева два кумулативна поткритеријума - обим прекршене норме и сврху казне и 3) природа и степен тежине казне.

Како је у конкретном случају окривљени АА у дисциплинском поступку ослобођен дисциплинске одговорности, дакле није му изречена дисциплинска мера, то испуњеност овог критеријума зависи од природе прописане дисциплинске мере која се у дисциплинском поступку могла изрећи окривљеном.

Примењујући наведени критеријум на конкретни случај, Врховни касациони суд налази да вођење дисциплинског поступка не испуњава критеријум поступка по кривичној оптужби и то пре свега у погледу казнене природе санкције која је по Закону о полицији могла бити изречена окривљеном.

Ово са разлога јер је правна природа санкција, које су окривљеном могле бити изречене у дисциплинском поступку, статусног, односно радноправног карактера, будући да се дисциплинским мерама ограничавају или одузимају одређена права и положај, односно својства запосленог, дакле све прописане санкције су везане за радноправни статус лица против кога се води дисциплински поступак, а сврху санкције је могуће остварити само док се то лице налази у радном односу. Престанком тог статуса наведене санкције губе своју сврху и не могу се извршити, па је дакле природа дела везана за радно-правни статус извршиоца, а тиме и превентивна и репресивна сврха прописаних санкција.

Имајући у виду напред наведено, то, без обзира на чињеницу што је дисциплински, а затим кривични поступак вођен због догађаја који произилази из истих чињеница, у конкретном случају није испуњен критеријум да су оба поступка вођена по „кривичној оптужби“, а што даље значи да се не ради о правноснажно пресуђеној ствари у смислу одредбе члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, окончањем дисциплинског поступка па стога нису постојале процесне сметње за вођење против окривљеног друге врсте поступка поводом истог животног догађаја, у конкретном случају кривичног поступка пред цивилним судом.

Стога су, по налажењу Врховног касационог суда, неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује да је доношењем побиганих правноснажних пресуда на штету окривљеног АА повређен закон из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у осталом делу је одбачен.

Наиме, одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничено је право окривљеног, дакле и његовог браниоца сходно одредби члана 71. тачка 5) ЗКП, на подношење

захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда које су учињене у првостепеном поступку и поступку пред апелационим, односно другостепеним судом (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП).

Бранилац окривљеног у осталом делу захтева указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеном, с тим што суштински ову повреду закона образлаже тако што оспорава и полемиче са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа од стране нижестепених судова. Ово, имајући у виду да истиче да је чињенично стање само делимично утврђено и то искључиво на основу нејасног, противречног и нелогичног исказа оштећене, као и налаза и мишљења вештака др Милоша Јанчића на који је одбрана имала примедбе, при чему ни један предлог одбране није прихваћен, између осталог и предлог за ново вештачење, а такође нису прихваћени ни достављени материјални докази.

Како, дакле, из изнетих навода произилази да бранилац окривљеног у осталом делу захтева, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено окривљеном (члан 439. тачка 2. ЗКП), док суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио недозвољеним.

Поред тога, бранилац окривљеног у осталом делу захтева за заштиту законитости указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, истицањем да је изрека првостепене пресуде неразумљива. Такође се у захтеву указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, истицањем да је изрека првостепене пресуде противречна сама себи, да су разлози пресуде противречни изреци, те да о бројним одлучним чињеницама пресуда уопште нема разлога, а и они који су наведени су потпуно нејасни и у знатној мери противречни, као и да постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима првостепене пресуде о садржини исправа и записника о исказима датим у поступку и самих тих исправа и записника, док је у другостепеној пресуди само преписано образложење првостепене пресуде, без оцене жалбених навода. Осим тога, у захтеву се указује и на повреду одредбе члана 16. ЗКП, истицањем да су начин утврђивања релевантних чињеница и оцена доказа од стране нижестепених судова супротни одредби члана 16. ЗКП. Бранилац окривљеног указује и на повреду одредбе члана 511. ЗКП, истицањем да је другостепени суд, и поред тога што је у жалби захтевано присуство окривљеног и браниоца седници већа, одржао нејавну седницу на којој је донео одлуку.

Имајући у виду да бранилац окривљеног нижестепене пресуде побија због повреда одредаба члана 16, члана 438. став 1. тачка 11), члана 438. став 2. тачка 2) и члана 511. ЗКП, а које повреде не представљају законске разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног и у овом делу оценио недозвољеним.

Такође, бранилац окривљеног у захтеву указује и на повреду људског права окривљеног из члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права која се односи на окривљеног АА и правноснажне пресуде које су предмет поднетог захтева за заштиту законитости, већ се у захтеву само позива на стандард из одлуке Европског суда за људска права у предмету „Марести против Хрватске“ од 25.06.2009. године, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ове повреде захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног нема прописан садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтев одбацио.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА - адвоката Ивана Бајазит, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца окривљеног у односу на повреду закона наведену у изреци одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин,с.р.

Председник већа-судија
Невенка Важић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић